

โครงการส่งเสริมและพัฒนาการบริหารจัดการน้ำในโรงงานอุตสาหกรรม ระยะที่ ๒
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕

หลักการและเหตุผลความจำเป็น :

จากสภาพทางภูมิศาสตร์ทางกลุ่มยุทธศาสตร์จังหวัดภาคกลางตอนบน ๑ ซึ่งเป็นพื้นที่ลุ่ม มีแม่น้ำหลายสายไหลผ่าน มีสถานประกอบการโรงงานจำนวนมาก และมีประชาชนอย่างหนาแน่น ทำให้เกิดการใช้ทรัพยากรน้ำโดยขาดการบริหารจัดการที่ดี อันส่งปัญหาให้คุณภาพน้ำเกิดการเน่าเสีย อันส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ รวมทั้งประชาชนที่อาศัยน้ำในการดำรงชีวิตประจำวัน สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดเป็นหน่วยงานของรัฐในการควบคุมกำกับดูแลโรงงานอุตสาหกรรม ได้เห็นถึงความสำคัญ ในการจัดการน้ำ ซึ่งได้จัดทำโครงการส่งเสริมและพัฒนาการบริหารจัดการน้ำในโรงงานอุตสาหกรรม ในบางส่วนจังหวัดภาคกลางตอนบน ๑ (จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ปทุมธานี นนทบุรี และสระบุรี) ซึ่งได้ดำเนินการแล้วในปีงบประมาณ ๒๕๕๔ แต่ยังไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่ จึงได้จัดทำโครงการเพิ่มขยายในระยะที่ ๒

วัตถุประสงค์ของโครงการ :

- ข้อที่ ๑ : ลดปริมาณการใช้น้ำในโรงงานอุตสาหกรรม
- ข้อที่ ๒ : ลดปริมาณน้ำทิ้งจากโรงงานอุตสาหกรรม
- ข้อที่ ๓ : รักษาคุณภาพน้ำทิ้งให้ได้มาตรฐานตามประกาศของกระทรวงอุตสาหกรรม
- ข้อที่ ๔ : ส่งเสริมให้นำน้ำทิ้งที่ผ่านการบำบัดกลับมาใช้ใหม่

วิธีดำเนินการ :

กิจกรรมที่ ๑ : การเตรียมการ ประชาสัมพันธ์ การประสานงาน โรงงานเข้าร่วมโครงการ คัดเลือกที่ปรึกษา และบริหารโครงการ

กิจกรรมที่ ๒ : การศึกษาแนะนำให้ความรู้และพัฒนาการดำเนินการด้านการบริหารจัดการน้ำและตั้งเครือข่ายภาคประชาชน โดยวิธีจ้างที่ปรึกษา

๑. กำหนดหลักสูตร จัดอบรม/สัมมนาและเป็นวิทยากรในการอบรม/สัมมนา แลกเปลี่ยนเปิดตัวโครงการ และรับสมัครโรงงานอุตสาหกรรมเข้าร่วมโครงการ โดยมีผู้เข้าร่วมประชุม/สัมมนา จากผู้ประกอบการอุตสาหกรรม รวมทั้งหน่วยราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา, สระบุรี, นนทบุรี และปทุมธานี จำนวนไม่น้อยกว่า ๒๐๐ คน ทั้งนี้ที่ปรึกษาเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดเตรียมเอกสาร และค่าใช้จ่ายทั้งหมดของการสัมมนา โดยจะต้องประสานและได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการตรวจรับพัสดุการจ้างที่ปรึกษาโดยวิธีคัดเลือกก่อนการจัดสัมมนา

๒. ดำเนินการนำแนวทางเทคโนโลยีที่เหมาะสม ผนวกกับหลักการนำของเสียที่เกิดจากโรงงานกลับมาใช้ซ้ำ หรือใช้ประโยชน์ใหม่ ไปประยุกต์ใช้ในโรงงานที่คณะกรรมการฯ คัดเลือก จำนวน ๒๐๐ โรงงาน ใน ๔ จังหวัด ในแต่ละโรงงานมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

๒.๑ สสำรวจ ตรวจสอบประเมินเบื้องต้น โดยเก็บรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นของโรงงานแต่ละแห่ง สรุปประเด็นปัญหา จัดลำดับความสำคัญของแต่ละประเด็นปัญหา เพื่อไว้เป็นแนวทางการศึกษาและดำเนินการแก้ไขปัญหาในขั้นตอนต่อไป

๒.๒ พัฒนาหลักสูตร และดำเนินการฝึกอบรมให้ความรู้เรื่องการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม การวางแผนและการจัดตั้งทีมงาน เพื่อดำเนินการให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์

๒.๓ ตรวจสอบโดยละเอียด โดยรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ วิเคราะห์ระบบโรงงาน ตั้งแต่ จุดเริ่มต้นของการใช้น้ำ ตลอดจนการนำน้ำกลับมาใช้ใหม่ และวิเคราะห์ถึงแหล่งกำเนิดของเสีย สาเหตุของการสูญเสีย และวิเคราะห์แนวทางการแก้ไขปัญหาเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมาย

๒.๔ พิจารณาคัดเลือกปัญหาร่วมกับโรงงานที่เข้าร่วมโครงการไม่น้อยกว่า ๓ เรื่อง/โรงงาน โดยผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการฯ เพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหา โดยต้องมีเรื่องการบริหารจัดการน้ำ อย่างน้อย ๑ เรื่อง

๒.๕ ให้คำปรึกษา เสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาที่ได้คัดเลือกไว้โดยประยุกต์ใช้หลักเทคโนโลยีที่เหมาะสม ทันสมัย พร้อมแสดงความคุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์สำหรับเป็นข้อมูล การตัดสินใจ และลงมือปฏิบัติตามแนวทางที่ได้คัดเลือกโดยเฉพาะประเด็นปัญหาการบริหารจัดการน้ำ

๒.๖ ประเมินผลการดำเนินงาน ที่ได้ให้คำแนะนำปรึกษาสำหรับการแก้ไขปัญหา ตลอดถึงการเปรียบเทียบผลที่ได้รับก่อนและหลังการดำเนินการ ในเชิงตัวเลข ตาราง เปรียบเทียบ

๒.๗ ดำเนินการพิจารณาเพื่อประกาศเกียรติคุณ ให้กับโรงงานที่เข้าร่วมโครงการที่ผ่านเกณฑ์ การประเมินและคัดเลือกโรงงานที่มีผลการดำเนินงานดีเด่นเพื่อมอบโล่รางวัลจังหวัดละ ๓ โรงงาน

๒.๘ ดำเนินการนำผู้ประกอบการโรงงาน ประชาชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่น้อยกว่า ๒๕๐ คน ศึกษาดูงานในสถานประกอบการเพื่อเป็นตัวอย่างที่ดี

๒.๙ ตรวจสอบการใช้น้ำที่มีประสิทธิภาพของสถานประกอบการ เช่น ลดการใช้น้ำ/การนำน้ำกลับมาใช้ซ้ำ/การบำบัดน้ำเสีย

๓. จัดประชุม/อบรม ให้ความรู้ประชาชน องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น และการจัดตั้งเครือข่ายภาคประชาชนกับโรงงาน อย่างน้อยมีโรงงานเข้าร่วมเครือข่าย ๑๐ โรงงาน/จังหวัด

๔. จัดสัมมนา และจัดนิทรรศการให้ความรู้ เพื่อเผยแพร่ผลการดำเนินโครงการ และรับฟังข้อคิดเห็นต่อผลการดำเนินการตามโครงการ จากผู้ประกอบการโรงงานอุตสาหกรรม ส่วนราชการ ประชาชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่เกี่ยวข้องในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา, สระบุรี, นนทบุรี และปทุมธานี พร้อมประกาศเกียรติคุณและมอบโล่รางวัลแก่สถานประกอบการที่เข้าร่วมโครงการ โดยมีผู้เข้าร่วมสัมมนา ไม่น้อยกว่า ๑๐๐ คน ทั้งนี้ที่ปรึกษาเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดเตรียมเอกสาร และค่าใช้จ่ายทั้งหมดของการสัมมนา โดยจะต้องประสานและได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการก่อนการจัดสัมมนา

หน่วยงานรับผิดชอบ : สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

พื้นที่ดำเนินโครงการ : จังหวัดพระนครศรีอยุธยา นนทบุรี ปทุมธานี และสระบุรี

ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ :

เชิงคุณภาพ :

๑. ลดต้นทุนการผลิต เนื่องจากการใช้ทรัพยากรน้ำ รวมทั้งค่าใช้จ่ายในการบำบัดน้ำเสียที่เกิดจากกระบวนการผลิต
๒. ลดปริมาณการใช้น้ำในโรงงานอุตสาหกรรมจำนวน ๒๐๐ โรงงานที่เข้าร่วมโครงการ ๕ % (ปริมาณอย่างน้อย ๔,๗๗๐ ลบ.ม./วัน)
๓. ลดความเสี่ยง และอันตรายที่เกิดจากมลพิษทางน้ำจากภาคอุตสาหกรรมที่ปนเปื้อนมาในน้ำทิ้ง
๔. สร้างภาพพจน์ในเรื่องธรรมาภิบาลสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในภาคประชาชนและผู้ประกอบการ เพื่อความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน